ΕΤΟΣ ΙΑ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1898 Ἀριθ. 524

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπερη καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Ἀγάπησε τὴν πενθεράν σου. Ὁ Σωκράτης καὶ τὸ ἔργον του.—Γεῦμα ποιητοῦ εἰς τὸ Φεγγάρι (ὑπὸ δος Εἰρήνης Νικολαΐδου).—Γνῶμαι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος (ὑπὸ κ. Μαρίας Λεβύ).—Μαθήματα κυριῶν. Κατὰ τῆς ξενολατρείας (ὑπὸ κ. Κρυσταλλίας Χρυσοβέργη.—Εἰς τὴν νεκρὰν ἐξαδέλφην μου (ποίημα ὑπὸ δος Μαρίκας Φιλιππίδου).— Μὴ ἀποθαρρύνου (ὑπὸ κ. Εὐανθίας Γ. Διδαχοπούλου.— Ἀγγελικὴ Οἰκονομοπούλου.—Φιλανθρωπικὴ γυναικεία δρᾶσις.—Εἰδοποιήσεις.— Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Φίλη μου,

Δὲν σοῦ το ἔλεγα ἐγὼ ὅτι τὴν τρικυμίαν δικδέχεται πάντοτε ἡ γαλήνη καὶ τὸν συννεφιασμένον οὐρανὸν ὁ λαμπρὸς ἥλιος; Ἰδοὺ σὺ πάλιν εὐτυχής, πλέουσα εἰς πέταλα ρόδων, καὶ πλέκουσα μὲ τὰς ἀριστοκρατικὰς χεῖρας σου καὶ μὲ τὴν μεγάλην καρδίαν σου τὸν ἀτελείωτον τῆς ἀγάπης ἱστόν.

Λοιπὸν τώρα μὲ τὰς νέας σου διαθέσεις, μὲ τὴν ἀνάκτησιν τῆς χαρᾶς, ἀρχίζεις νὰ βλέπῃς καὶ τὴν πενθεράν σου ὑπὸ νέαν μορφὴν καὶ ὑπὸ νέα ἐντελῶς χρώματα. Καὶ νομίζω ὅτι αὐτὰ θὰ εἶναι τὰ μᾶλλον ἀληθινά, τὰ πραγματικώτερα, ἐὰν κρίνω ἀπὸ ὅ,τι ἀνέγνωσα διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῆς ἐπιστολῆς σου.

Ἐγὼ δὲν τὴν γνωρίζω τὴν κυρίαν αὐτήν, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τὴν φήμην τῆς καλλονῆς της, ἡ ὁποία, ὡς λέγουν, ὑπῆρξε μεγάλη, ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος. Λοιπόν, φίλη μου, γυναῖκα, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν εὔμορφη, θὰ ὑπῆρξε καὶ καλή. Σπανίως συμβαίνει εἰς ὅσον στενὸν κύκλον, εἰς ὅσον περιωρισμένην κοινωνίαν καὶ ἂν ἔζησεν ὡραία γυνή, νὰ μὴ ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ ὅλων τῶν περὶ αὐτήν, νὰ μὴ κατήγαγε νίκας καὶ θριάμβους, νὰ μὴν ἐτράφη μὲ τὴν τροφὴν αὐτὴν τῆς αἰωνίας ἀγάπης καὶ στοργῆς, νὴ μὴν ἠσθάνθη τὴν εὐτυχίαν τοῦ κάλλους της, τὸ μέγα καὶ ἀπεριόριστον ἐκεῖνο αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἀπὸ τὴν γοητείαν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν σκορπεῖν γύρω των αἱ εὔμορφοι γυναῖκες.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ πενθερά σου ἔζησεν εἰς πολύ, πολὺ περιωρισμένην κοινωνίαν, καὶ πολὺ ἀργὰ περὶ τὴν δύσιν πλέον τοῦ κάλλους της ἐγνώρισε τὴν δύναμίν του. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐὰν ἔφερε τὸ διάδημα καὶ τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλίσσης, τὸ ὁποῖον φέρουν ὅλαι αἱ μεγάλαι τοῦ κόσμου καλλοναί, οἱ ὑπήκοοί της ἦσαν ἰδανικοὶ καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ κόσμου δικαιώματά της ἰδανικώτερα ἀκόμη. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐβασίλευσεν εἰς αἰθερίας μόνον σφαίρας, διότιαἱ ἅγιαι τοῦ νησιωτικοῦ βίου μας συνήθειαι θέτουν κιγκλίδας σιδηρᾶς καὶ ὑαλώματα πολύτιμα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοιούτων θεοτήτων. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον θὰ ἔμεινε καὶ καλὴ καὶ ἄμωμος καὶ μὲ καρδίαν καὶ μὲ πνεῦμα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμόλυναν ρυπαραὶ σκέψεις καὶ ἔνοχα αἰσθήματα. Ἔζησε καὶ ἐβασίλευσεν ὡς ἄλλη Παναγία, λατρευθεῖσα καὶ λιβανισθεῖσα μὲ λιβανωτὸν στοργῆς καὶ εὐλαβείας καὶ θυμασμοῦ, χωρὶς νὰ ὑποστῇ τὸ ἀκούσιον ἠθικὸν μόλυσμα, τὸ ὁποῖον ὑφίστανται αἱ ὡραῖαι γυναῖκες τῶν μεγαλοπόλεων ὑπὸ τὰ πολὺ αὐθάδη καὶ τὰ πολὺ θρασέα βλέμματα καὶ τὰς ἔτι θρασυτέρας καὶ βεβηλοτέρας σκέψεις τῶν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ κάλλους των προσερχομένων προσκυνητῶν.

Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν, δὲν εἶναι φυσικὸν ἡ πενθερά σου νὰ εἶναι κακή, ὑπὸ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως σημασίαν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κἂν δύστροπος. Μελέτησέ την, ψυχολόγησέ την. Τῆς λείπει ἡ ἀνάπτυξις. Τὸ ὑποθέτω καὶ τὸ εὑρίσκω φυσικόν. Δὲν εἰξεύρει νὰ μειδιᾷ κατὰ παραγγελίαν, νὰ θωπεύῃ κατὰ τύπους, νὰ περιβάλλῃ τὰς διαταγάς της μὲ τὸ ἔνδυμα τῶν παρακλήσεων, νὰ ἀλείφῃ τοὺς

ὄνυχάς της μὲ καλλυντικὰς ἀλοιφάς, ὅπως μὴ φαίνωνται ἄσχημα τὰ αἱχμηρὰ ἄκρα των. Μὴ σὲ ἐκπλήξῃ ἡ φράσις μου αὕτη. Ὅλαι ἡμεῖς αἱ ἀπόγονοι τῆς Εὔας, ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν δύναμιν εἰς τοὺς βραχίονας, ἔχομεν αὐτὴν ἀνεπτυγμένην εἰς ὀξύτατον βαθμὸν εἰς τοὺς ὄνυχας. Ἀλλ' ὡς ἡ γάτα κρύπτει τὸ ὅπλον της αὐτὸ ὑπὸ τὸ βελοῦδον τοῦ τριχώματος της, οὕτω καὶ ἡμεῖς αἱ μᾶλλον πολιτισμέναι, τὸ καλλύνομεν μὲ κοσμητικὰς οὐσίας, ὥστε ἡ εὐμορφιά του νὰ τὸ ἀφήνῃ ἀπαρατήρητον ἢ νὰ κάμνῃ νὰ λησμονῆται ἡ δύναμις καὶ ὁ ὀξυπροορισμός του.

Λοιπὸν ἡ πενθερά σου δὲν μεταχειρίζεται οὔτε ἀλοιφάς, οὔτε ψιμμύθια, οὔτε βερνίκια εἰς τὰς ἐν γένει μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις της, φυσικώτατα δὲ καὶ εἰς τὰς μετὰ σοῦ, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τέκνον της. Καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀκίνδυνος καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς τίποτε ἀπὸ αὐτήν. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ὀλίγον σκαιοὺς τρόπους της καὶ τὰς ἀποτόμους πράξεις της δὲν πρέπει οὔτε νὰ προσβάλλεσαι, οὔτε νὰ ὀργίζεσαι. Καὶ διὰ νὰ κατορθώσῃς τὸ κατώρθωμα αὐτό, προσπάθησε, φίλη μου, νὰ τὴν ἀγαπήσῃς. Ἀλλὰ νὰ τὴν ἀγαπήσῃς ἀληθινά, πραγματικά, μὲ τὴν ἰδίαν ἀγάπην ὅπου ἀγαπᾷς τὴν μητέρα σου.

Σὲ βλέπω καὶ πάλιν νὰ μειδᾷς εἰρωνικῶς μὲ τὴν ἰδέαν μου αὐτήν καὶ θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς ἀναντιρρήτως: Ἀλλὰ μήπως εἰμπορῶ νὰ ἀγαπῷ κατ' ὑπαγόρευσιν καὶ μάλιστα μίαν ξένην, τὴν ὁποίαν ἐγνώριστα μόνον χθὲς καὶ ἡ ὁποία δὲν δεικνύει καὶ τόσον δὰ εὐοίκὰς διαθέσεις πρός με;

Ἀλλὰ ἡ ξένη αὐτὴ εἶναι πρῶτον ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεις τὸν καλὸν σύντροφον τῆς ζωῆς σου, τὸν εὔμορφον ἄνδρα, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξες μεταξὺ τόσων ἄλλων, ἀκριβῶς διὰ τὴν εὐμορφιάν του, διὰ τὸ πνεῦμά του, διὰ τὰς ἀρετάς του. Καὶ τὴν εὐμορφιάν του αὐτὴν καὶ τὴν καλοσύνην καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτὰς εἰς ποῖον τὰς ὀφείλει, ἐὰν ὄχι εἰς τὴν μητέρα του; Καὶ τὸ πνεῦμά του ἀκόμη αὐτό, ὡς καὶ τὸ φυσικὸν κάλλος του, δὲν ἀπορρέει ἄρα, διὰ τῶν προαιωνίων νόμων τῆς κληρονομικότητος, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰδίαν; Ἐὰν ἡ πενθερά σου ἦτο ἄσχημη καὶ ὁ ἄνδρας σου τῆς ὡμοίαζε, φαντάζεσαι πόσον δυστυχὴς θὰ ἦσο; Ἐὰν ἐκείνη ἦτο ἠλιθία, πιθανώτατον εἶναι ὅτι καὶ αὐτὸς δὲν θὰ ἦτο πνευματώδης. Ἐὰν ἦτο κακὴ καὶ μοχθηρά, πολλαὶ πιθανότητες ὑπάρχουν ὅτι καὶ αὐτὸς θὰ ἦτο κακὸς καὶ ἀπαίσιος. Ἔπειτα δὲν συλλογίζεσαι πόσους πόνους καὶ πικρίας καὶ ἀγωνίας ὑπέστη ἡ μητέρα αὕτη, ἕως ὅτου μεγαλώσῃ τὸ παιδί αὐτό; Πόσην αὐταπάρνησιν πρέπει νὰ εἴχε διὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ φύγῃ μακράν της, νὰ ξενιτευθῇ, αὐτὸς ὁ μονογενής της, ἡ μόνη της χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇ, νὰ ἀναπτυχθῇ, νὰ γείνῃ ὅ,τι εἶναι σήμερον;

Καὶ θέλεις τώρα καὶ νομίζεις φυσικόν, ἔστω καὶ ἐὰν οἱ νόμοι τὸ ἐπιβάλλουν καὶ ἡ θρησκεία τὸ ἐπιτάσσει, νὰ παραιτηθῇ αὐτή, ἄνευ διαμαρτυρίας, ἄνευ λύπης, ἄνευ πικρίας ἀπὸ τὰ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ της αὐτοῦ δικαιώματά της, ἀπὸ τὸ ἀπ' αὐτοῦ κράτος της καὶ νὰ σὲ βλέπῃ ἀμέριμνος, ἀδιάφορος νὰ βασιλεύῃς ἀποκλειστικώτατα καὶ εἰς τὴν καρδιάν του καὶ εἰς τὸν οἶκόν του;

Αὐτὸ δὲν εἶναι φυσικόν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ συνοίκησις πρέπει ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ἐμποδίζεται. Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἀφοῦ εἰς τοιαύτας ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ἡ ἄλλως ἐξοικονόμησις τοῦ πράγματος εἶναι ἀδύνατος, προσπάθησε νὰ τὴν ἀγαπήσῃς καὶ τότε θὰ κατορθώσῃς νὰ ζήσῃς μαζῆ της, ὡς θὰ ἔζης μὲ τὴν μητέρα σου.

Καὶ ὑποθέτω ὅτι μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν θὰ τὸ κατορθώσῃς. Θέλεις νὰ σοῦ δώσω καὶ μίαν συνταγὴν διὰ τὸ μαγικὸν αὐτὸ φάρμακον, τὸ ὁποῖον θὰ σοῦ ἐξασφαλίσῃ τὴν οἰκογενειακήν σου εὐτυχίαν; Σὺ εἶσαι ἀληθινὴ καλλιτέχνις, ἠγάπησες δὲ πάντοτε ὑπερβολικὰ ὅλα τὰ ὡραῖα πράγματα. Ἡ πενθερά σου δὲν εἶναι πλέον ὡραία, ὡς ὅταν ἦτο νέα. Ἀλλὰ παράβαλέ την μὲ τὰ ὡραῖα ἀρχαῖα ἀντικείμενα διὰ τὰ ὁποῖα τόσην ἔχεις ἀδυναμίαν. Λείπει ἀπὸ αὐτὴν ἡ φρεσκάδα, τὸ στίλπνωμα, τὸ ζωντανὸν χρῶμα, τὰ ὁποῖα εἶχον αἱ Ταναγραῖαι, ὅταν ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τῶν καλλιτεχνῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ἀλλὰ μήπως διὰ τοῦτο εἶναι σήμερον ὀλιγώτερον θαυμασταὶ καὶ περιζήτητοι; Καὶ δὲν σοῦ ἐνθυμίζει μὲ τὰς ἀρχοντικὰς ἕξεις της καὶ τὴν νησιωτικὴν τῆς φυλῆς ὑπερηφάνειάν της ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ ἰδέας καὶ ἀρχάς, ὅλως διαφόρους τῶν ἰδικῶν σου; Δὲν ἀποτελεῖ εἰς τὴν ὥριμον ἀκόμη ἡλικίαν της ὁλόκληρον ἱστορίαν, τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου της, τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τῶν πατέρων της, τῶν ὁποίων αὐτὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ της εἶναι οἱ μόνοι σωζόμενοι βλαστοί; Δὲν συγκεφαλαιοῖ εἰς τὰς παιδικὰς ἀναμνήσεις της μίαν χρυσῆν σελίδα τοῦ ὡραίου καὶ ἀγνοῦ παρελθόντος τῆς πατρίδος μας, ἡ ὁποία τώρα τόσον ἐξέπεσε καὶ τόσον ἐταπεινώθη; Καὶ τὰ λευκά της μαλλιά, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγνώρισαν οὔτε πούδρας καλλυντικάς, οὔτε μυρωμένα σκευάσματα, τὰ λευκά της μαλλιά, τὰ ὁποῖα ἐλεύκανεν ἡ ἀγωνία τοῦ περιπετειώδους βίου τοῦ ἀνδρός της, τοῦ ἀκάμπτου αὐτοῦ θαλασσοπαλαιστοῦ, δὲν περιβάλλουν τὸ ὡραῖον ἀκόμη πρόσωπόν της ὡς διάδημα τιμῆς καὶ δὲν τὴν στολίζουν μὲ μυστηριῶδες γόητρον, μὲ μαγικήν τινα αἴγλην, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀναζῇ ὁλόκληρον παρελθόν;

Λοιπόν, ἀγάπησέ την διὰ τὸ σβεσθὲν κάλλός της, ἀγάπησέ την διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ οἴκου της, ἀγάπησέ την διὰ τὰς ἀγνὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ζῶσα ἐνσάρκωσις. Ἀγάπησέ την ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀγάπην, μεθ' ἧς ἐμεγάλωσε τὸν υἱόν της, διὰ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἔχυσε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, διὰ τὰ καρδιοκτύπια καὶ τὴν ἀγωνίαν, εἰς ἣν ὑπεβάλλετο μακράν του. Ἀγάπησέ την ἀκόμη διὰ τὴν ἀγάπην τὴν μεγάλην, τὴν ἀπέραντον, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ ἀγαπήσῃ τὰ ἐγγονάκια της, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον, ὡς ἐνόησα δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἔλθῃ.

Ἡ ἀγάπη, φίλη μου, παντοῦ καὶ πάντοτε εἶναι ἡ μεγάλη μας δύναμις καὶ μόνον μὲ τὰ χρυσᾶ αὐτῆς νήματα ὑφαίνεται ὁ ἱστὸς τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς εὐτυχίας. Ὅταν ὁ Χριστὸς ἔλεγε τὴν μεγάλην ἐκείνην ῥῆσίν του «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» ἔδιδεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ κλειδὶ πάσης δυνατῆς εὐτυχίας. Εὐτυχεῖς ὅσοι εἰξεύρουν καὶ ἀπέκτησαν τὴν συνήθειαν νὰ κάμνουν χρῆσιν τοῦ κλειδιοῦ αὐτοῦ, διότι αὐτοὶ μόνοι κατέχουν τὴν μεγάλην τέχνην νὰ εἶναι εὐτυχεῖς.

Ὁ Σωκράτης καὶ τὸ ἔργον του

Λοιπὸν ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Σωκράτην, τὸν σοφώτατον τῶν σοφῶν, ἀφοῦ τόσον ἐπιθυμεῖς, ὡς λέγεις, νὰ μυηθῇς εἰς

τὰ κατ' αὐτὸν καὶ νὰ ἐννοήσῃς καλὰ τὸ εἶδος τῆς σοφίας του.

Ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἀνθρώπου, διδασκάλου καὶ ἀρχηγοῦ σχολῆς φιλολογικῆς δύναται νὰ ὁρισθῇ σήμερον διὰ τῆς λέξεως ἰδεαλιστής, καὶ *causeur*. Ἡ γλῶσσα μας ἡ καθομιλουμένη δὲν ἔχει λέξιν, ἡ ὁποία νὰ ἀποδίδῃ σαφῶς τὴν ἔννοιαν αὐτήν. Ὁμιλητής, διαλεκτικός, εἶναι λέξεις ὀλίγον δυσνόητοι. Καὶ ἔχει τοῦτο τὸ συγγενὲς μὲ τοὺς διασήμους τοῦ κόσμου causeurs, ὅ,τι οὐδέποτε ἔγραψέ τι, οὔτε κἂν ἐδοκίμασε νὰ γράψῃ. Ὡμίλει μόνον καὶ ὡμίλει καὶ πάλιν ὡμίλει. Τὸ περίεργον δ' εἶναι ὅτι πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐκ τῶν συγχρόνων του, πρὸς τοὺς ἡμιμαθεῖς ἰδίᾳ ὁ Σωκράτης δὲν ἔλεγε τίποτε σοφόν. Ἐπεριπαίζε μόνον καὶ εἰρωνεύετο καὶ ἐσατύριζε καὶ οὐδὲν ἄλλο. Ἀλλ' εἶχε τὴν θαυμασίαν τέχνην εἰς τὴν ὁμιλίαν ἐπάνω, νὰ κάμνῃ τοὺς συνομιλητάς του νὰ λέγουν, νὰ ἐξωτερικεύουν ὅλας τὰς ἀνοήτους ἰδέας, μὲ τὰς ὁποίας εἶχον γεμισμένας τὰς κεφαλάς των. Καὶ τότε ἐπετίθετο ἀμείλικτα εἰς τὰς ἀνοησίας των ταύτας καὶ τὰς ἀπεκάλυπτεν ἐν ὅλῳ τῷ γελοίῳ των καὶ τὰς ἐμηκτύριζε καὶ τὰς ἐσατύριζε καὶ τὰς ἐμαστίγωνεν ἄπονα καὶ ἀπέκτα δι' ἑαυτὸν ἐχθρούς, ἀλλ' ἔσωζε τὸ πολὺ κοινὸν ἀπὸ τὰς ἐπικινδύνους παραπλανήσεις τῶν ἀγυρτῶν καὶ τῶν ἡμιμαθῶν καὶ τῶν δοκησισόφων.

Ἀξιοσημείωτος μάλιστα εἶναι ἡ ἀπάντησις, τὴν ὁποίαν ἔδωκε μίαν φορὰν εἰς τὸν διάσημον Ἱππίαν, ὅταν ὁμίλων μετ' αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης, προεκάλεσε τὴν μανιώδη ἔκρηξιν τῆς ὀργῆς του: Εἰξεύρεις, τῷ εἶπεν, ὁ Ἱππίας ἀκράτητος, νὰ ἐλέγχῃς καὶ περιπαίζῃς καὶ ἀποδεικνύῃς τὰς ἰδέας τῶν ἄλλων γελοίας καὶ μωράς, σὺ ὅμως ποτὲ δὲν ἐκθέτεις τὰς ἰδικάς σου, ποτὲ δὲν φωτίζεις κανένα μὲ τὰ φῶτα τῆς σοφίας σου;

— Εἰξεύρω, ἀπήντησεν ὁ Σωκράτης, τὴν τέχνην τῆς μητρός μου. Εἰξεύρω νὰ κάμνω τὴν μαμμήν, νὰ βοηθῶ δηλαδὴ τοὺς ἄλλους νὰ φέρουν εἰς τὸ φῶς τὰς ἰδέας των, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐμὲ τὸν ἴδιον μὲ ἔκαμε στεῖρον. Ἡ ἰδική μου κεφαλὴ οὐδὲν γεννᾷ, καὶ δι' αὐτὸ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν εἶμαι πολὺ σοφός.

Καὶ ὅμως εἰς τὸν ἴδιον στενὸν κύκλον τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἰδικῆς του περιωπῆς καὶ νὰ κατανοήσουν τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς ἐπιστήμης, ἧς αὐτὸς ἔθηκε τὰ θεμέλια, ὁ Σωκράτης ἀνεδεικνύετο σοφώτατος καὶ μετέδιδε τὰς γνώμας καὶ τὰς θεωρίας, ἃς ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Ξενοφῶν ἐκθέτουν εἰς τὰ φιλοσοφικὰ ἀριστουργήματά των.

Καὶ τὴν σοφίαν αὐτὴν τοῦ Σωκράτους, τὴν ὁποίαν μόνον διὰ τοὺς ὀλίγους καὶ ἐκλεκτοὺς ἐπεφύλασσεν, θέλων νὰ εἰκονίσῃ ὁ Πλάτων εἰς τὸ συμπόσιόν του, θέτει εἰς τὸ στόμα τοῦ γόητος Ἀλκιβιάδου τὸν ὀρθὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Σωκράτους: — *Εἰξεύρετε*, λέγει, πρὸς τοὺς συμποσιαστάς του, *τί κρύπτει αὐτὸς ὁ αἰωνίως ἐμπαίζων καὶ σατυρίζων καὶ εἰρωνευόμενος, ὡς ζωντανὸς Σειληνός; Εἰξεύρετε ἐὰν τὸν ἀνοίξετε πόσην σοφίαν κλείει μέσα εἰς τὴν κεφαλήν του*; Καὶ συμπληρῶν τὴν περὶ τοῦ Σωκράτους γνώμην του αὐτὴν λέγει: *καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς σαρκαστικοὺς λόγους του καὶ εἰρωνικοὺς ὑπαινιγμούς του, ἐὰν ἀνατάμητε, θὰ τοὺς εὕρητε, πρῶτον πολὺ λογικούς, ἔπειτα δὲ ὅσον ἐμβαθύνετε εἰς τὸ πνεῦμά των θειοτάτους καὶ πλεῖστα ἀγάλματα ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἔχοντας καὶ ἐπὶ πλεῖστον τείνοντας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πᾶν, ὅσον προσήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ κἀγαθῷ ἔσεσθαι.*

Δὲν περιεκλείετο λοιπὸν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ «ἓν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα», ἀλλὰ τοὐναντίον ἐζήτει, ὁσάκις ὡμίλει καὶ συνεσκέπτετο μὲ ἀληθεῖς σοφοὺς νὰ εὕρῃ καὶ καθορίσῃ, ὡς σαφῶς λέγει ὁ Ξενοφῶν εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματά του, *τί ἦτο καλὸν καὶ τί κακόν, τί εὐσεβὲς καὶ τί ἀσεβές, τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον, τί σωφροσύνη καὶ τί ἀνοησία, τί ἀνδρία καὶ τί δειλία, τί πόλις καὶ τί πολιτικός, τί ἀρχὴ ἀνθρώπων καὶ τί ἀρχικὸς ἀνθρώπων.*

Ἄλλως τε ἐὰν θελήσωμεν νὰ χαρακτηρίσωμεν ἀπτότερον καὶ μᾶλλον σαφῶς τὸν Σωκράτην, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀποδείξωμεν τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν θεωριῶν του, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Πλάτων ἦσαν μαθηταί του, διὰ τοῦ Πλάτωνος δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης.

Ὅλη ἡ φιλοσοφία, ὅλη ἡ μάθησις, ὅλη ἡ καταπληκτικὴ ἐργασία τῶν τριῶν τούτων ὑπερόχων προσωπικοτήτων, τῶν θεσπιστῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας ὀφείλεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους. Καὶ ἔνδειξις ἀκριβὴς τοῦ μεγάλου πνεύματός του εἶναι ὅτι ἀπέφυγε νὰ καταστῇ ἀνικρός, νὰ καταστῇ σχολαστικὸς ἠθικολόγος, ἐπιδεικνύων εἰς τὸν τυχόντα τὴν σοφίαν του καὶ ζητῶν νὰ δρέψῃ δάφνας ἐφημέρους ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του. Τὸ πολὺ κοινὸν δὲν ἠγάπα τὸν Σωκράτην, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κατ' αὐτοῦ ἐξυφανθεῖσα συκοφαντία καὶ ἡ εἰς θάνατον ἄδικος καταδίκη του, πλὴν τῶν ὀλίγων, ἀλλ' ἐκλεκτῶν φίλων καὶ θαυμαστῶν του, οὐδένα ἄλλον συνεκίνησεν, οὐδένα ἄλλον ἐσκανδάλισεν. Ὁ Σωκράτης ὁ ἁπλοῦς, ὁ ταπεινός, ὁ μὲ τόσην αὐταπάρνησιν ζήσας καὶ εἰς τόσας στερήσεις ἕνεκεν ἀκριβῶς τῆς ὀλιγαρκείας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεώς του ὑποβαλὼν τὴν οἰκογένειάν του, ὁ Σωκράτης ὑπῆρξεν ὁ ἀριστοκρατικώτερος πάντων τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου, ἐκεῖνος ὅστις ἐξύψωσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου τοῦ πνεύματος εἰς τὴν ὑπερτάτην κλίμακα τῆς ἀνθρωπίνης καὶ κοινωνικῆς εὐγενείας.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ δόξα του ἐπέζησε τοῦ χρόνου, τοῦ μακροῦ καὶ ἀπεράντου χρόνου τῶν εἴκοσιν αἰώνων, καὶ πτερυγίζει σήμερον ἀκόμη ὑπεράνω πάσης δόξης, καὶ πάσης φήμης, ἐπισκιάζουσα τὴν μνήμην ὅλων τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν τυραννίσκων, τῶν ὁποίων τὴν πολιτείαν κατεδίκασε καὶ τὴν ματαίαν οἴησιν καὶ ὑπεροψίαν τόσον σκληρῶς ἐμαστίγωσεν.

ΓΕΥΜΑ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Μᾶς προσκαλέσανε νὰ καθίσουμε στὸ τραπέζι καὶ ἀκολούθησα τὸν ὁδηγό μου μέσα σὲ μιὰ σάλα, θαυμάσια στολισμένη, μὰ ὅπου τίποτα δὲν ἦταν ἑτοιμασμένο γιὰ φαγητό, ἐνῶ γὼ πέθαινα ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἀναγκάστηκα νὰ τὸν ρωτήσω ποῦ ἔχουνε στρωμένο τὸ τραπέζι. Τίποτε δὲν ἄκουσα ἀπὸ ὅτι μοῦ ἀποκρίθηκε, γιατὶ τρία ἢ τέσσαρα ἀγοράκια, παιδάκια τοῦ σπιτονοικοκύρη, ἦρθαν κοντά μου ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ μὲ πολλὴ εὐγένεια μὲ γδύσκνε ἀπ' ὅλα τὰ φορέματά μου. Αὐτὴ ἡ νέα τελετή, τόσο πολὺ παράξενη μοῦ φάνηκε, ποῦ οὔτε τὴν αἰτία μπόρεσα νὰ ρωτήσω τοὺς ὤμορ-

φους ὑπηρέτες μου, καὶ οὔτε 'γὼ δὲν ξέρω πῶς ἀποκρίθηκα στὸν ὁδηγό μου ποῦ μὲ ρώτησε ἀπὸ τί θέλω νὰ πρωταρχίσω. «Ἀπὸ σοῦπα» ἀπήντησα. Δὲν εἶχα ἀκόμη τελειώσει καὶ ἀμέσως αἰσθάνθηκα τὴν πολὺ εὐχάριστη μυρωδιὰ βραστοῦ, ποῦ ποτὲ αἰσθάνθηκε ἀνθρώπινη ὄρεξι· θέλησα νὰ σηκωθῶ γιὰ νὰ δῶ ἀπὸ ποῦ ἔβγαινε αὐτὸς ὁ εὐχάριστος καπνός, μὰ ὁ ὁδηγός μου δὲν μ' ἄφησε.

— Ποῦ θέλεις νὰ πᾶς ; μοῦ εἶπεν. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο θὰ πᾶμε περίπατο, τώρα εἶναι ἡ ὥρα τοῦ φαγιοῦ, τέλειωσε τὴ σοῦπα σου καὶ ἔπειτα θὰ διατάξω νὰ φέρουνε κάτι ἄλλο.

—Καὶ ποῦ διάβολο εἶναι αὐτὴ ἡ σοῦπα τοῦ ἀποκρίθηκα, σχεδὸν θυμωμένος, βάλατε στοίχημα νὰ μὲ περιπαίζετε ὅλοι σας σήμερα ;

— Νόμιζα, μοῦ ἀποκρίθηκε, πῶς θὰ εἶχες δεῖ στὴ πόλι ἀπ' ὅπου ἐρχόμαστε ἢ τὸν ἀφέντη σου ἢ κάποιον ἄλλο νὰ τρώῃ τέτοιου εἴδους φαγί, γιὰ αὐτὸ δὲν σοῦ εἶπα μὲ τὶ τρόπο τρέφονται ἐδῶ πάνου. Μάθε λοιπὸν πῶς δὲν τρέφονται παρὰ μὲ καπνούς. Ἡ τέχνη τοῦ μάγερα εἶναι νὰ κλείνῃ μέσα σὲ μεγάλα καζάνια καιόμενα μὲ ἰδιαίτερο τρόπο, τὸν καπνὸ ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὰ φαγιὰ ὅταν τὰ βράζουνε καὶ ἅμα μαζεύουνε πολλῶν εἰδῶν καὶ διαφόρων γεύσεων καπνοὺς, κατὰ τὴν ὄρεξι ἐκείνων ποῦ θὰ φάγουν, ξεσκεπάζουνε τὰ καζάνια ποῦ ἔχουνε μαζέψει αὐτὲς τῆς μυρουδιές, ἕνα ἕνα ὡς ποῦ νὰ χορτάσουνε οἱ καλεσμένοι. Ἂν δὲν ζήσῃ κἀνεὶς μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψῃ πῶς ἡ μύτη, χωρὶς τά δόντια καὶ τὸ λάρυγγα κάνει ὅ,τι τὸ στόμα γιὰ νὰ θρέψῃ τὸν ἄνθρωπο· ἀλλὰ θὰ τὸ δῆς καὶ μονάχος σου.

Δὲν εἶχα ἀκόμη τελειώσει καὶ αἰσθάνθηκα νὰ ἔρχονται μέσα στὴ σάλα διάφορες εὐωδίες· ἡ μία κατόπι τῆς ἄλλης, ἤτανε ὅλες τόσο χορταστικὲς ποῦ σὲ λιγώτερο ἀπὸ δέκα λεπτὰ ἤμουνα παραχορτασμένος.

Ἅμα σηκωθήκαμε «αὐτό, μοῦ εἶπε, δὲν εἶναι κἄτι ποῦ πρέπει τόσο πολὺ νὰ τὸ θαυμάσῃς, γιατὶ βέβαια τόσο καιρὸ ποῦ ζῆς, θὰ παρατήρησες στὸν κάτω κόσμο πῶς οἱ μάγεροι καὶ οἱ ζαχαροπλάστες, ποῦ τρῶνε πολὺ λιγώτερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ποῦ δουλεύουνε, εἶναι πολὺ παχύτεροι. Ποιὰ εἶναι λοιπὸν ἡ αἰτία κατὰ τὴ γνώμη σου, ἂν δὲν εἶναι ὁ καπνὸς τῶν φαγιῶν ποῦ βρίσκονται πάντα περιτριγυρισμένοι, ποῦ τοὺς θρέφει ;

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου τούτου ἔχουνε καλλίτερη ὑγεία γιατὶ τὸ φαγί τους δὲν τοὺς χαλάει τὸ στομάχι, ποῦ εἶνε ἀφορμὴ 'στὴς περισσότερες ἀρρώστιες. Βέβαια θὰ παραξενεύτηκες σὰν σὲ γδύσανε πρὶν ἀπὸ τὸ φαγί, γιατὶ αὐτὴ τὴν συνήθεια δὲν τὴν ἔχετε στὸ τόπο σας, ἀλλὰ μονάχα ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸν τόνο γίνεται γιὰ νὰ ἀναπνέη κανεὶς μὲ ὅλο τὸ σῶμά του καλλίτερα τοὺς ἀτμούς.

— Κύριε, τοῦ εἶπα, εἶνε πολὺ σωστὰ ὅλα αὐτὰ ποῦ λές, καὶ ὁ ἴδιος ἔλαβα ἀρκετὴν πείραν. Σοῦ λέγω ὅμως πῶς ἐπειδὴ τόσο γλήγορα δὲν μπορῶ ν' ἀλλάξω συνήθεια, ὅτι μὲ πολλὴ εὐχαρίστησι θὰ ἔβαζα τὰ δόντια μου σὲ πραγματικὴ δουλειά.

Μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε· ἀλλὰ γιὰ αὔριο, γιατὶ νὰ ξαναφάῃ κανεὶς ἀμέσως ποῦ ἔχει τελειώσει, τὸ δεῖπνό του εἶνε βέβαια κακό. Μιλήσαμε ἀκόμη λιγάκι, ἔπειτα ἀνεβήκαμε 'πάνου στὴ κάμαρα γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε.

Ἕνας ἄνθρωπος 'στὸ κεφαλόσκαλο μᾶς περίμενε καὶ, ἀφοῦ μᾶς κλοκύτταξε, μὲ ὡδήγησε μέσα σὲ μιὰ κάμαρα ποῦ τὸ πάτωμα ἤτανε ὅλο σκεπασμένο μ' ἕνα παχὺ στρῶμα ἀπὸ νεραντζανθοὺς καὶ τὸν ὁδηγό μου σὲ μιὰ ἄλλη στρωμένη ἀπὸ γιασεμιὰ καὶ κρίνα. Καὶ μοῦ εἶπε, σὰν ἔβλεπε πῶς παραξενευόμουνα πολὺ γιὰ ὅλη αὐτὴ τὴ μεγαλοπρέπεια, πῶς εἶνε τὰ κρεβάτια τοῦ τόπου. Τέλος πλαγιάσαμε καθένας στὴ κάμαρά του, μὰ μόλις ξαπλώθηκα πάνου στὰ λούλουδά μου, εἶδα 'στὸ φῶς ποῦ ἔδειναν καμμιὰ τριανταριὰ φωτεινὰ ἔντομα κλεισμένα μέσα σ' ἕνα κρύσταλλο, (γιατὶ ποτὲ δὲν μεταχειρίζουνται ἐκεῖ κεριὰ) καὶ τὰ τρία ἢ τέσσερα παιδάκια ποῦ μὲ γδύτανε πρὶν ἀπὸ τὸ δεῖπνο καὶ ἤρθανε κοντά μου καὶ ἀρχίσανε νὰ μοῦ χαϊδεύουνε ὅλο τὸ σῶμα ἀπαλά, ἀπαλὰ ποῦ σὲ μιὰ στιγμὴ κοιμήθηκα.

Μὲ τὴν αὐγή, τὴν ἄλλη μέρα, εἶδα νὰ ρθῇ μέσα καὶ ὁ ὁδηγός μου.

—Θὰ κρατήσω τὸ λόγο μου, μοῦ εἶπε· θὰ προγευματίσῃς σήμερα μὲ πεῖ ἀληθινὸ φαγὶ παρὰ μὲ ὅ,τι δείπνησες χθές.

Ἀμέσως σηκώθηκα καὶ μὲ ὡδήγησε ἀπὸ τὸ χέρι πίσω ἀπ' τὸ περιβόλι τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου ἕνα ἀπὸ τὰ παιδάκια τοῦ νοικοκύρη, ὡπλισμένο μ' ἕνα ὅπλο σχεδὸν ἴδιο μὲ τὰ τουφέκια μας, ρώτησε τὸν ὁδηγό μου ἂν ἤθελα καμμιὰ δωδεκαριὰ σπουργίτια γιατὶ οἱ μαϊμοῦδες (ἔτσι μὲ ὠνόμαζε) τρῶνε τέτοιο κρέας. Μόλις ἀποκρίθηκα ναί, καὶ ἀμέσως ἔρριψε μιὰ τουφεκιὰ καὶ εἴκοσι ἢ τριάντα σπουργίτες πέσανε μπροστά μας ψημένοι. Νά, συλλογίστηκα ἀμέσως, ἐκεῖνο ποῦ λένε στὸν τόπο μας σὰν παροιμία, *τόπος ποῦ κυνηγᾶνε τὰ πουλιὰ ψημένα* ! Βέβαια κάποιος θὰ ἦρθε ἀπὸ ἐδῶ πάνου.

Μπορεῖς νὰ φᾷς, μοῦ εἶπεν ὁ ὁδηγός μου, ἔχουνε τὴν τέχνη ν' ἀνακατεύουνε μαζῆ μὲ τὸ μπαρούτι τους καὶ τὴς σφαίρες τους κἄτι ποῦ σκοτόνει καὶ ψήνει τὸ κυνήγι.

Μάζεψα μερικὰ καὶ τὰ 'φαγα σᾶς βεβαιῶ μὲ πολὺ μεγάλη ὄρεξι. Ποτέ μου δὲν εἶχα φάει κυνήγι τόσο ὀρεχτικό.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρόγευμα ἑτοιμαστήκαμε νὰ φύγουμε καὶ ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ κομπλιμέντα ὁ ὁδηγός μου ἔδωκε ἕνα χαρτὶ στὸν νοικοκύρη. Τὸν ρώτησα ἂν ἤτανε καμμιὰ ὑποχρέωσι γιὰ ὅσα ξοδεύσαμε γιὰ νὰ φᾶμε, μοῦ ἀποκρίθηκε ὄχι, πῶς δὲν τοῦ χρωστοῦσε τίποτε καὶ πῶς ἤτανε στίχοι.

— Πῶς ! στίχοι ! τὸν ρώτησα· οἱ ξενοδόχοι λοιπὸν ἐδῶ εἶναι ποιηταί ;

— Εἶναι μοῦ ἀποκρίθηκε τὸ νόμισμα τοῦ τόπου καὶ ὅλα μας τὰ ἔξοδα φτάσανε ἕνα ἑξάστιχο, τὸ ὁποῖο τοῦ ἔδωκα. Δὲν φοβόμουνα νὰ μείνω χρεωμένος, γιατὶ ἅμα καμμιὰ φορὰ μένουμε ἐδῶ ὀχ' ὠ μέρες, ποτὲ δὲν ξοδεύουμε περισσότερο ἀπὸ ἕνα σονέττο καὶ ἔχω μαζῆ μου τέσσερα, δύο ἐπιγράμματα, δύο ᾠδὰς καὶ ἕνα εἰδύλλιον.

— Μακάρι, τοῦ ἀποκρίθηκα, νὰ ἤτανε ἔτσι καὶ στὸν δικό μας τὸν κάτω κόσμο ! γιατὶ γνωρίζω πολλοὺς ποιητὰς ποῦ πεθαίνουνε ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ποῦ θὰ τρώγανε περίφημα ἂν μπορούσανε νὰ πληρώνουνε μὲ τέτοιο νόμισμα.

(Κατὰ τὸν Syrano de Bergerac).

Εἰρήνη Νικολαΐδου

ΓΝΩΜΑΙ

ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΦΙΛΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Β'.

Μετὰ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ Ρώσσου Ακβρὼφ καὶ τὴν τοῦ μεγάλου Ἴψεν, ἔρχεται ἡ τοῦ ἐπιφανεστέρου μεταξὺ τῶν Οὔγγρων μυθιστοριογράφων, ἡ τοῦ Maurice Jokai, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐξέπληξε τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου μὲ τὰ ὡραῖα μυθιστορήματά του, ἔλαβεν ἐνεργότατον μέρος ὡς βουλευτὴς εἰς πάντα κοινωνικοπολιτικὸν ἀγῶνα. Ὁ Οὔγγρος σοφὸς πολιτειολόγος εἶπε περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος ὅτι : *Ἐὰν μετὰ τόσην πάλην καὶ ἀγῶνας, ἡ ἀράπτυξις τῆς Οὐγγαρίας ὑπὸ ὑλικήν, ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἔποψιν ἔφθασεν εἰς σημεῖον ἀληθοῦς ἀκμῆς, τοῦτο ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Οὐγγαρίδα γυναῖκα. Ἡ γνώμη μου λοιπὸν εἶναι ὅτι ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἐξασκήσῃ πάντα τὰ δικαιώματά της. Ἐνθυμοῦμαι, ἄλλως τε, μετ' εὐλαβείας τὴν μάμμην μου, ἡ ὁποία ἐψήφιζε καὶ ἀντεπροσώπευε τὸν πάππον μου εἰς τὴν κομητείαν του, κατὰ τὴν τότε ὡραίαν συνήθειαν. Ἐξετέλει λαμπρὰ τὸ καθῆκόν της τοῦτο, χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἐκπλήσσεται δι' αὐτό.*

Ὁ δὲ γνωστὸς καὶ βαθὺς κοινωνιολόγος, Ρῶσος Μ. Νοβικώφ, ὁ ἀμίμητος συγγραφεὺς τῆς *Σπατάλης τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν*, βλέπει τὸν ἀληθῆ πολιτισμὸν ἐγκαινιαζόμενον μὲ τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναικός. Ἰδοὺ αὐτολεξεὶ ἡ περὶ τούτου γνώμη του.

«Μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγουν καὶ ἂν κάμνουν ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικὸς εἶναι ἀναπόφευκτος. Ἡ λογικὴ ἐπικρατεῖ πάντοτε μετὰ τοὺς ἀπαραιτήτους διὰ πᾶσαν δικαίαν ὑπόθεσιν ἀγῶνας. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀποδείξῃ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ λογικῶς ὅτι ὁ τελευταῖος χειρώναξ δύναται νὰ κάμῃ ὀρθὴν καὶ δικαίαν χρῆσιν τῆς ψήφου του, ἐνῷ γυνὴ ἀνεπτυγμένη, γυνὴ μεγαλοφυὴς ἔτι, δὲν δύναται νὰ τὸ πράξῃ. Τὸ νὰ βασίσῃ τις τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς ἱκανότητος, τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς περιουσίας ἀκόμη τὸ πρᾶγμα εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ νὰ στηρίζῃ τις ἐπὶ τοῦ φύλου τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἶναι αὐτόχρημα μωρία.

«Ὅταν αἱ γυναῖκες θὰ ψηφίζουν, λέγουν οἱ συντηρητικοί, δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἀγάπη καὶ εἰρήνη εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἡ γυνὴ εἰμπορεῖ νὰ ἀνήκῃ εἰς μίαν μερίδα καὶ ὁ σύζυγος εἰς ἄλλην. Ἀλλὰ μήπως καὶ σήμερον δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον ; Ἠμποροῦν νὰ ἐμποδίσουν τὴν γυναῖκα νὰ ψηφίζῃ, ὄχι ὅμως καὶ νὰ σκέπτηται. Κατὰ τὰς ἡμέρας μας ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος εἶναι διῃρημένοι εἰς ζητήματα πολὺ σπουδαιότερα διὰ τὴν ἁρμονίαν τοῦ οἴκου ἢ εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς. Αἱ ἀσυμφωνίαι ἔγκειται ἐπὶ τῶν θεμελιωδῶν βάσεων τῆς ζωῆς. Συχνὰ οἱ ἄνδρες εἶναι ἄθρησκοι καὶ αἱ γυναῖκες φανατικώταται καὶ ὅμως εὑρίσκουν τρόπον νὰ συνεννοοῦνται. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ εἰς τὴν πολιτικήν, ἀρκεῖ οἱ σύζυγοι νὰ φέρουν ἐν τῇ συμβιώσει των τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγάπης.

«Ἄλλως τε ἡ γυνὴ ἀπὸ τὴν πλέον ἀπομεμακρυσμένην ἀρχαιότητα διεδραμάτισε σπουδαιότατον μέρος εἰς τὴν πολιτικήν, ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς τόπους ὅπου βασιλεύει τὸ χαρέμιον. Ἀπόδειξις ἡ διάσημος Ρωξελλάνη ἡ ὁποία εἰς Κωνσταντινούπολιν διώριζε καὶ ἔπαυε κατὰ τὴν φαντασίαν της ὅλους τοὺς μεγάλους Βεζύρας τῆς ἐποχῆς της ; Καὶ τώρα ἀκόμη ὅταν θέλωμεν ἐκδούλευσίν τινα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τίνος ἐνεργοῦμεν, ἐὰν ὄχι διὰ τῶν γυναικῶν;

«Ἄλλος ἰσχυρισμὸς τῶν συντηρητικῶν. «Ὅταν αἱ γυναῖκες θὰ ἐκλέγουν καὶ θὰ ἐκλέγωνται τότε οἱ ψηφοφόροι θὰ λέγουν.

«Ἂς ψηφίσωμεν διὰ τὴν κ. Χ.. . εἶναι τόσον ὡραία. Καὶ τότε τὰ σπουδαιότατα ζητήματα τοῦ κράτους θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ὡραίαν πτυχὴν τῶν χειλέων τῆς κ. Χ. . .

«Σήμερον γίνεται τὸ ἴδιον, ἀλλ' ἐμμέσως. Ψηφίζει ὁ ψηφοφόρος τὸν Χ... διότι ἡ κ. Χ . . . ἐνεργεῖ καὶ τρέχει καὶ ρητορεύει ὑπὲρ αὐτοῦ μὲ τὴν ὡραίαν της γλῶσσαν καὶ μὲ τὰ ἔτι ὡραιότερα χείλη της. Καὶ μεθύριον ὁ κ. Χ... διορίζει καὶ παύει τοὺς συνιστυμένους παρὰ τῆς ἐν λόγῳ κυρίας, διότι εἰς τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὰ ὡραῖα χείλη της ὀφείλει τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἕδραν του.

«Ὅπως ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ σκέπτεται Λοιπὸν ἀσχολεῖται καὶ θὰ ἀσχολῆται πάντοτε μὲ τὴν πολιτικήν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι σήμερον ἐργάζεται ἀπὸ τὰ παρασκήνια, ἐνῷ θὰ ἦτο μεγάλη ἠθικὴ ὠφέλεια καὶ δι' αὐτὴν καὶ δι' ἡμᾶς, ἐὰν εἰργάζετο μὲ ἀνάπεπταμένας θύρας.

«Μόνον ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ γυνὴ θὰ ἀποκτήσῃ ὅλα τὰ δικαιώματά της, τὰ τελευταῖα ἴχνη τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἀγρίας καταστάσεως τοῦ παρελθόντος θὰ ἐξαφανισθοῦν καὶ ἡ κοινωνία θὰ εἰσαχθῇ ὁμαλῶς καὶ κανονικῶς εἰς τὸν ἀληθῆ δρόμον τοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς τὴν ἐποχήν μας τὰ τρία σπουδαιότατα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῆς ἀνθρωπότητος ζητήματα εἶναι : *ἡ χειραφέτησις τῆς ἐθνικότητος, ἡ χειραφέτησις τῆς ἐργασίας, ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικός.* Τὰ τρία ταῦτα κοινωνικὰ ζητήματα εἶναι στενώτατα συνδεδεμένα. Φαντάσθητε διεθνῆ Εὐρωπαϊκὸν σύνδεσμον. Τὸ βασίλειον τοῦ φυσικῶς ἰσχυροτέρου καταπίπτει καὶ ἐν τῶν σπουδαιοτέρων κωλυμάτων τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς ἐξαφανίζεται 'Αλλ' ἐφ' ὅσον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους στερεῖται τῶν δικαιωμάτων του, ἡ ἀπαισία καὶ κτηνώδης δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου θὰ βασιλεύῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς δικαιοσύνης θὰ ἀποβαίνῃ ματαία καὶ ἀνωφελής.

Μαρία Λεβῶ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Μετέβην τὸ παρελθὸν Σάββατον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἀρσακείου, ὅπου δίδονται τὰ φιλολογικὰ τῶν κυριῶν μαθήματα, ὅπως ἀκούσω τὸν Οἰκονομικὸν τοῦ Ξενοφῶντος, ἀναπτυσσόμενον ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ καθηγητοῦ μου κ. Σκορδέλη. Ὁμολογῶ ὅτι πᾶν ἄλλο ἢ Ξενοφῶντα ἤκουσα. Ὄχι, δὲν ἐδίδαξε Ξενοφῶντα ὁ σεβαστὸς γέρων, ἔδωκεν ἄλλο μάθημα, πολὺ ὑψηλότερον, πολὺ ὠφελιμώτερον· εἶπεν ἀλήθειαν πικράν, ἣν ἐπεθύμουν ὅλαι αἱ κυρίαι, ὅλαι αἱ κόραι τῆς πρωτευούσης μας νὰ ἤκουον καὶ τὸ ἔτι δυσκολώτερον νὰ κατενόουν, δυστυχῶς ὅμως ἐκτὸς ὀλίγων καθισμάτων ὅλα τὰ λοιπὰ ἦσαν κενά. Ἐκτύπησε διὰ τῆς σθεναρᾶς γλώσσης του τὴν ἡμιμάθειαν καὶ τὴν ξενομάθειαν, τὰ δύο νοσήματα, ἅτινα μαστίζου

τὴν ἀτυχῆ μας πατρίδα· καὶ τῳόντι τί χειρότερον τῆς ἡμιμαθείας, ἥτις γίνεται πρόξενος τόσων κακῶν; Τί δὲ βλαβερώτερον τῆς ξενομαθείας, τῆς ξενολατρείας μᾶλλον, ἥτις ἔχει καταλάβει ἰδίως τὸ φῦλον μας; Τὰ πάντα γνωρίζει ἡ Ἑλληνὶς τῆς σήμερον, Γαλλικά, Ἀγγλικά, Γερμανικὰ καὶ Κινεζικὰ ἀκόμη θὰ ἐμάνθανεν εὐχαρίστως· ἓν μόνον ἀγνοεῖ τὴν γλῶσσάν της· τὴν γλῶσσαν ἐκείνην, ἥτις ἐξημέρωσεν, ἀνέπλασεν, ἐφώτισεν ὅλον τὸν κόσμον, ἣν ἐτίμησαν ὅλα τὰ ἔθνη, ἥτις ἐφυλάχθη εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τόσων αἰώνων δοκιμασιῶν καὶ δουλείας, ἥτις τέλος τὸν ἐθνισμόν μας ἔσωσε καὶ τὴν ἐλευθερίαν μᾶς ἔφερε. Τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικήν, δῆλα δὴ τὴν εὐγενεστάτην, τὴν μουσικωτάτην πασῶν τῶν γλωσσῶν τῆς ὑφηλίου, τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν. Τὰ πάντα γνωρίζει ἡ Ἑλληνὶς τῆς σήμερον, τὰ πάντα τιμᾷ, τὰ πάντα ἀγαπᾷ· μόνον τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος της δὲν γνωρίζει. Καὶ ὅμως τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμα ἐκεῖνα εἶνε τὰ εὐγενέστερα, τὰ ἀγνότερα τῶν ἐθίμων. Ὦ! οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἠρωτήθην ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς διαπρεποῦς τοῦ Ἔθνους μας καθηγητοῦ, ἐὰν ἔχω νὰ τῇ δανείσω τοὺς «Ἀθλίους τοῦ Οὐγὼ» Ναί, ἔχω τὴν ὡραίαν μετάφρασιν τοῦ Σκυλίτση, τῇ ἀπεκρίθην Ἀ! Ἑλληνικά! μοὶ εἶπε τότε ἡ ἀδελφή της μὲ γαλλικωτάτην προφοράν, ἡ Jeanne δὲν ἐνοεῖ καλὰ τὰ Ἑλληνικά.

—Δὲν ἐνοεῖ Ἑλληνικά!! ! ἀνεφώνησα μὲ ἀνοικτὸν στόμα. Ἔμεινε κατάπληκτος. Δὲν θὰ λησμονήσω ἐπίσης τὴν ἀπάντησιν, ἣν μοὶ ἔδωκεν ἡ ἄλλη ἐκείνη κόρη τῆς καλῆς κοινωνίας μας, ἣν ἔτυχε νὰ ἐρωτήσω, τίς ἐκ τῶν συγγραφέων ἢ ποιητῶν μας τῇ ἀρέσκει καλλίτερον. — Οὔφ, μοὶ εἶπε μὲ εἰρωνικώτατον μειδίαμα, οὔτε ἐγώ, οὔτε ἡ μαμμὰ ἀναγινώσκομεν τοιαύτας ἀηδίας· ἔχομεν τόσους καλοὺς ξένους συγγραφεῖς!

Ἡ μία περιφρονεῖ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ἡ ἄλλη καὶ αὐτὴν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἣν καυχᾶται ὅτι δὲν ἐννοεῖ, καὶ ὅμως καὶ αἱ δύο εἶνε Ἑλληνίδες.

—Περιφρονοῦμεν, εἶπεν ὁ σεβαστὸς καθηγητὴς τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς ἀδάμαντας τοὺς ἰδικούς μας καὶ ἐπιζητοῦμεν ξένα ἀθύρματα· καὶ ὁ λόγος του οὗτος τόσον μὲ ἐνεθουσίασεν, ὥστε ἠσθάνθην ἀκράτητον ἐπιθυμίαν νὰ ἐγερθῶ, ὅπως ἐκεῖ, ἐνώπιον ὅλων, τὸν συγχαρῶ καὶ φιλήσω τὴν χεῖρά του. Ἀλλ' ἡ φυσική μου δειλία μὲ ἠμπόδισεν. Ἤδη συγχαίρουσα αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας ἐκφέρω τὴν εὐχήν, ὅπως πάντες οἱ καθηγηταί, πάντες οἱ διδάσκαλοι, πάντες οἱ ἔχοντες ὁπωσοῦν εὐχέρειαν λόγου ἢ καλάμου ἀναλάβωσιν ὡς ἔργον τὴν ἀναχαίτησιν τῆς ξενολατρείας, ἥτις μᾶς ἔχει κυριεύσει καὶ προσπαθήσουν νὰ πείσουν τὰς κυρίας μας περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἀγαπῶσι κάπως περισσότερον τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος των καὶ κάπως ὀλιγώτερον τὰ τῶν ξένων. Ἂς μανθάνωσιν αἱ Ἑλληνίδες μας ξένας γλώσσας, ἂς ἀναγινώσκουν ξένους συγγραφεῖς· οὐδεὶς τὰς ἐμποδίζει. Ἀλλ' ἂς μανθάνωσι πρῶτον τὴν γλῶσσαν τῆς πατρίδος των, ἂς μὴ περιφρονοῦν τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν αὐτῆς! Εἶνε ἐντροπὴ νὰ βλέπωμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀγρίους ἀκόμη τόσον προσηλωμένους εἰς τὰ πάτρια αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ νὰ ἀρνούμεθα τὰ ἡμέτερα καὶ νὰ λατρεύωμεν πᾶν ξένον.

Κρυσταλλία Δασκαλοπούλου

ΜΗ ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΟΥ

Εἶχε μεταβῆ εἰς δημόσιον κῆπον διὰ ν' ἀπολαύσῃ μιᾶς τῶν σπανίων κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους πρωϊνῶν καλλονῶν καθ' ἃς αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἶναι τόσον γλυκεῖαι καὶ ζωογόνοι.

Ἦτο μόλις εἰκοσκέτις· εἶχε τὴν κόμην καστανήν, κατομὴν κυνηγετικῆς Ἀρτέμιδος, καὶ τὸ ἦθος ἐμβριθές· δύο μέλανες καὶ ρεμβώδεις ὀρθαλμοί, ἐκόσμουν τὸ μελαγχολικὸν πρόσωπόν της.

Περιεπάτει ἐπὶ τῆς πρασίνης χλόης, καὶ παρετήρει τὰ δένδρα, ὧν οἱ κλῶνοι ἦσαν πλήρεις ἡμιανεῳγμένων κόμβων, ὁπόθεν ἐξήρχοντο τὰ μόλις γεννώμενα φύλλα. Αἱ ἐντυπώσεις της διετέλουν ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῆς ἀφυπνίσεως ταύτης τῆς φύσεως. Κατόπιν ἠρέμου νυκτός, καὶ μακρᾶς ἑωθινῆς προσευχῆς, ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ γαλήνην, παρὰ τὸ σύνηθες, διότι ὁ αὐχμηρὸς λὶψ κακῆς μοίρας, εἶχε μαράνει πρὸ πολλοῦ τὴν ὅ παρξίν της. Ἐσκέπτετο περὶ τοῦ μέλλοντος μετ' ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' ὄχι μετ' ἐλπίδος.

Ἦτο ἐν ἐκ τῶν δυστυχῶν πλασμάτων, ἅτινα πολλὰ αἰσθάνονται, καὶ ὧν τὸ πνεῦμα ἵπταται εἰς ὕψος θεσπεσίων καὶ εὐρυτάτων σφαιρῶν. Ἀλλ' ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὑπάρχουσι τόσαι προλήψεις κοινωνικαί, τόσαι τάξεις διαιρέσεων, τόσαι παράλογοι ἀπαιτήσεις ὥςτε ἀνὰ πᾶν βῆμα, ὡς ὑπὸ ἰοβόλων ἑρπετῶν, δηλητηριάζεταί τις ἐξ αὐτῶν.

Ὕψωσε τὸ μελαγχολικὸν βλέμμα της ἡ τάλαινα πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ μετά παραπόνου ἐμονολόγει. «Εἶναι σκληρὸν νὰ ὑφίσταμαι τόσας ταπεινώσεις, ἐνῷ αἰσθάνομαι ἐν ἑαυτῇ ὑπεροχήν. Αἱ ἐλπίδες μου ἐσβέσθησαν καὶ σχεδὸν ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω εὐτυχίαν».

Ὑπὸ σκιὰν δένδρου καθήμενος γέρων τις, ἠτένισεν αὐτήν, καὶ μὲ τὸ εἰρωνικὸν μειδίαμα, τὸ ὁποῖον ἔχουσι τὰ χείλη τὰ γευθέντα ὅλα τὰ γλυκύπικρα ποτήρια, τὰ ὁποῖα προσφέρει ὁ βίος, τῆς εἶπε: «Μὴ λησμονῆς, ὅ,τι ὑπάρχει Θεὸς προστάτης τῶν ἀδυνάτων καὶ πιεζομένων, καὶ οὗτος ἀπαγορεύει τὴν ἀπελπισίαν».

Ἡ ἡλικία σᾶς καθιστᾷ ἀπόφοιτον τοῦ σχολείου τῆς πείρας, ὅθεν καὶ ἐγὼ δὲν διστάζω ν' ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου εἰς τὸν φίλον, ὃν μοὶ στέλλει ὁ Θεός, ἀπήντησεν ἡ κόρη· καὶ ὁ οἶκτος σας, διότι τὰ δυστυχήματά μου ἐμπνέουν τὸ αἴσθημα τοῦτο, ὁ οἶκτος σας λέγω, δὲν θέλει μὲ προσβάλλει. Ἐπαναλαμβάνω, ὅ,τι αἱ ἐλπίδες μου ἐσβέσθησαν, διαψευσθεῖσαι κατ' ἐπανάληψιν καὶ τὰ ὡραῖα ὄνειρά μου ἀπέπτησαν ὡς τρομαλέαι χελιδόνες κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος. Δὲν μεταχειρίζομαι τὴν λέξιν ἀπελπισία, διότι ἐποτίσθην δαψιλῶς μὲ τὰ νάματα τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας.

Ἀλλὰ δὲν διστάζω νὰ εἴπω ὅτι ἀπεγοητεύθην. Τὸ μέλλον τὸ ὁποῖον ὀνειροπόλησα, τόσον ὡραῖον, τόσον λαμπρόν, τόσον εὐδαίμον, οὐδὲν ἄλλο ἢ μαύρους μοὶ δεικνύει σήμερον ὁρίζοντας, καὶ χαίνουσαν ἄβυσσον πρὸ τῶν ποδῶν μου. Καθ' ἣν ἡλικίαν ἄλλαι χαίρονται, ἀμεριμνοῦν, καὶ τέρπονται, ἐγὼ πάσχω, καὶ στενάζω, ὀρφανή, παλαίουσα ἀπὸ τὰ παιδικά μου ἔτη κατὰ τῶν περιπετειῶν τῆς εἱμαρμένης, ἡ ὁποία πάντοτε εἴρων, γελᾷ μὲ τῆς ψυχῆς μου τὰς ὀδύνας, καὶ μὲ τῶν προσδοκιῶν μου τὸ πλῆρες ναυάγιον.

—Γνωρίζω, κόρη μου, ὅτι ὑπάρχουν πόνοι συντρίβοντες τὴν ψυχήν, καὶ οὐδὲν ἰσχύει νὰ ἀνακουφίσῃ αὐτὴν πάσχουσαν. Μάθε ὅμως ὅτι ἡ πάλη εἶναι ὁ ὅρος τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ λιποτακτῶμεν πρὸ αὐτῆς.

Ὁ Θεὸς δίδει, πρὸς μόνον τοὺς νεκροὺς τελείαν εἰρήνην, πρὸς τοὺς ζῶντας δὲ μὲ τὰς ἀρετὰς καὶ πάθη. Δικαὶ νὰ λησμονῆς, ὅτι καθὼς εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον ὑπάρχουν νόμοι, τοὺς ὁποίους δὲν παραβαίνομεν ποτὲ ἀτιμωρητεί, καὶ τῶν ὁποίων τ' ἀποτελέσματα ἀποτελοῦν τὴν εἰς τὸν βίον μας διαρκῆ ἐπέμβασιν τῆς θείας προνοίας, ὅπως τὴν ὀνομάζωμεν.

Λοιπὸν ἡ μὲν φύσις ἀπαγορεύει νὰ ἔχωμεν κλίσεις ὑπερτέρας τῶν δυνάμεών μας, ὁ δὲ ὀρθὸς λόγος νὰ θέλωμεν, ὅ,τι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀπολαύσωμεν, καὶ ἡ συνείδησις ὄχι νὰ ἐπιθυμῶμεν, ἀλλὰ νὰ μὴ νικώμεθα ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας μας. Δὸς τὴν καρδίαν σου μόνον εἰς τὸ ἄφθαρτον κάλλος, ἔχε ἐπιθυμίας συμφώνους πρὸς τὴν κατάστασίν σου, καὶ τὰ χρέη σου ἂς προηγῶνται τῶν παθῶν σου, πάντοτε ὑποτεταγμένη εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀνάγκης, Μάθε νὰ ὑποφέρῃς τὴν στέρησιν τῶν πραγμάτων, ὅσα εἶναι δυνατὸν νὰ στερηθῇς, καὶ ν' ἀπαρνῆσαι τὰ πάντα, ὅταν τοῦτο ἐπιτάσσῃ ἡ ἀρετή.

(Σύρος) **Εὐανθία Γ. Διδαχοπούλου**

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΔΡΑΣΙΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ὡραία ἐτελέσθη τελετὴ ἐγκαινίων εἰς τὸ νεοίδρυτον Φροντιστήριον νηπίων, τὸ ὑπὸ τὴν

ΤΟΛΑ ΔΟΡΙΑΝ

Η ΕΡΥΘΡΑ ΚΥΡΙΑ

Ἀλλὰ τὸ ὡραιότερον πρᾶγμα ἀπὸ ὅσα εἶχε φέρει μαζῆ της ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν ἦτο τὸ παιδάκι της, ἀληθινὸ ἀγγελάκι λευκὸ καὶ τριανταφυλλί, μὲ μαλλιὰ κατσαρά, μὲ μεγάλα 'μάτια καὶ μικρὸ καὶ δροσερὸ στοματάκι 'σὰν ἄνθος. Καὶ καλό, χαΐδευτικό, παιγνιδιάρικο. Μὲ φωνὴν ποῦ ὅταν ὡμιλοῦσεν, ἐνόμιζες ὅτι ἔψαλλε 'σὰν πουλάκι. Ἤμεῖς ἐδῶ εἰς τὸ χωριὸ τὸ ἀγαποῦσαμεν ὅλοι 'σὰν τρελλοί. Ἦτο πέντε χρόνων καὶ ὁ πτωχός μου ὁ Γούλις— ποῦ τὸν ἔχασα τώρα καὶ ἓξ μῆνες εἰς τὴν μεγάλη τρικυμία τοῦ χειμῶνος—μοῦ ἔλεγεν ὅταν ἔβλεπε τὸ μικρὸ νὰ κυλιέται στὴν ἄμμο καὶ νὰ λερώνῃ τὸ προσωπάκι του μὲ τὰ χώματα.—Νά! ἔτσι δὰ 'σὰν κι' αὐτό, Χριστίνα, θέλω νὰ εἶναι τὸ παιδάκι, ποῦ θὰ μοῦ κάμῃς. Μὰ ὅμοιο! — Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπαντοῦσα:— Ἀ! ναί, Γούλι μου, ἀλλὰ ξέρεις ὅτι χρειάζεται καιρὸς καὶ χρήματα γιὰ νὰ ἔχῃ κανεὶς ἔτσι τὸ παιδάκι του. Καλὴ τροφή, λουτρά, φροντίδες, καθαριότης· νὰ πῶς γίνονται τὰ παιδιὰ ἔτσι εὔμορφα, Βλέπεις αὐτὸ εἶναι λουλουδάκι θερμοκηπίου, ἐνῷ τὰ δικά μας τὰ παιδιὰ εἶναι ἀγρολούλουδα, ποῦ φυτρώνουν εἰς τοὺς βράχους καὶ τὰ παραδέρνει ὁ ἀέρας καὶ τὸ κῦμα ἄπαυστα.

— Ποιὸς ξέρει, γυναῖκα, ἀπαντοῦσεν ἐκεῖνος μὲ μειδίαμα καὶ μοῦ περνοῦσε τὸ σκληρὸ 'σὰν παπούτσι χέρι του εἰς τὰ μάγουλα. Δὲν εἶσαι Χριστίνα μου, πειὸ ἄσχημη ἀπὸ τὴν *κόκκινη*.

—Ναί, αὐτὰ μοῦ ἔλεγεν. Ἀλλὰ δὲν εἶχε περάσει ἕνας χρόνος ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου μας καὶ ἐπνίγη. Ἐσιώπησεν, ὠχρὰ, συσφίγγουσα τὰς χεῖρας ἐν ὑπερτάτῃ λύπῃ. Μακρὰν ὄπισθεν ἡμῶν αἱ στέππαι, αἱ περιβάλλουσαι τὴν Ρίγαν, ἐξετείνοντο ἀπέραντοι, φαιαί, μονότονοι· Ἐνώπιόν μας ἡ ψυχρὰ θάλασσα τοῦ Βορρᾶ, μονοτονωτέρα καὶ σκοτεινοτέρα ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰς στέππας, ὡμοίαζε πρὸς μέγα κῦμα μολύβδου, φερόμενον πρὸς ἔχθας σιδηρᾶς. Ὁ ἥλιος ἐξηφανίζετο καὶ αἱ ἀγριόνησσαι ἐσύριζον, ἱπτάμεναι ὑπεράνω τοῦ μεταλλίνου ὄγκου τῶν ἀκινήτων ὑδάτων . . . Ἡ Χριστίνα ἐπανέλαβε χωρὶς νὰ μὲ ἀτενίσῃ.

Ἦτο δι' ἡμᾶς πρᾶγμα πολὺ περίεργον νὰ βλέπωμεν τὸ μικρὸν νὰ κολυμβᾷ μὲ τὴν μητέρα του καὶ μὲ τοὺς κυρίους καὶ τὰς κυρίας αὐτὸς τῆς Πετρουπόλεως. Κατήρχοντο τοὺς βράχους τυλιγμένοι ὅλοι εἰς μεγάλους λευκοὺς μανδύας, κεντημένους μὲ ὡραίας ταινίας καὶ ἦσαν τόσον κωμικοὶ μὲ τοὺς κιτρίνους γυαλιστεροὺς σκούφους, τοὺς ὁποίους ἔφεραν εἰς τὰς κεφαλάς των. Διὰ νὰ ριφθοῦν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπετοῦσαν εἰς τὴν ὄχθην τὰ περίεργα ἐκεῖνα καὶ ὡς κουβέρτας σχεπάσματά των. Δὲν ἠμπορῶ νὰ εἴπω μὲ τί ὡμοίαζαν τότε, ἰσχνοί, ἄσχημοι, μὲ τὰς λιποσάρκους κνήμας των καὶ τοὺς ὡς κοκκαλάκια πουλιοῦ βραχίονάς των. Καὶ ἔπειτα τί ἀηδίαι καὶ τί δισταγμοὶ καὶ τί ἄνοστοι κινήσεις καὶ μορφασμοί, ἕως ὅτου νὰ ριφθοῦν ἀποφασιστικῶς εἰς τὸ ὕδωρ. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἦσαν ἢ τρελλοί ἢ παιδιά. Καὶ ὅσον τοὺς ἐβλέπομεν νὰ περιπαίζουν οὕτω τὴν θάλασσαν, ἐλέγαμεν μεταξύ μας: Ἡ θάλασσα δὲν ἀγαπᾷ νὰ παίζουν καὶ νὰ γελοῦν μαζῆ της. Εἶναι μεγαλειότης. Προσέξατε.

Ἡ κόκκινη κυρία ἔμβαινεν εἰς τὸ νερὸ σχεδὸν γυμνή, μὲ ἓν τριανταφυλλὶ τρικό, λεπτὸν καὶ κολλημένον τόσον καλὰ εἰς τὸ σῶμά της, ὥστε ὡμοίαζε μακρόθεν ὡς ἰχθὺς κόκκινος ἐκλεπισμένος. Καὶ ἔκαμναν ὅλοι μαζῆ ὡς τρελλοί, σχηματίζοντες κύκλους καὶ κρατούμενοι ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ βυθιζόμενοι ὅλοι μαζῆ καὶ ἀναφαινόμενοι κἀὶ πάλιν μὲ ἀλαλλαγμοὺς καὶ χαράν, ἡ ὁποία ἐπετείνετο ἰδίᾳ ὅταν τὸ κῦμα ὁρμητικὸν ἤρχετο καὶ τοὺς ἐσκέπαζε. Τὸ καϋμένο τὸ μικρὸ δὲν ἠρέσκετο διόλου εἰς τὰς ἀνοησίας αὐτάς, ἔκλαιε μάλιστα καὶ ἐφώναζε μὲ πόνον, ὁσάκις ὁρμητικὰ τὰ κύματα τὸ ἔλουον. Ἀλλ' ἦτο τόσον καλὸν καὶ ἥμερον καὶ εὐπειθές, ὥστε μὲ ἓν μόνον αὐστηρὸν τῆς μητρός του βλέμμα ἐσιώπα καὶ κατέπινε τὰ δάκρυά του . . .

Μίαν ἡμέραν ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὁρμητικὰ καὶ ὁ οὐρανὸς ἦτο σκοτεινὸς ὡς τοὺς ἀσχήμους αὐτοὺς λίθους. Τὰ κύματα λευκά, ἀφρίζοντα, λυσσῶντα ἐξέσπων μὲ ὁρμὴν εἰς τὴν παραλίαν. Ἡ συντροφιὰ εἶχε κατέλθει καὶ πάλιν, θορυβώδης ὡς πάντοτε, μὲ φωνάς, μὲ γέλωτας, μὲ πηδήματα. Ἐδῶ οἱ ἄνδρες μας, οἱ θαλασσινοί, ἔτρεξαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν ἀπὸ τὸ κολύμβημα τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἡ θάλασσα ἦτο πολὺ φουσκωμένη καὶ τὰ κύματα ἐπίβουλα καὶ ἠμποροῦσε νὰ συμβῇ δυστύχημα. Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τίποτε. Οἱ πλούσιοι δὲν ἀγαποῦν νὰ ἐμποδίζωνται εἰς τὰς διασκεδάσεις των.

Τὸ μικρὸν ἀγοράκι τῆς κόκκινης κυρίας δὲν ἤθελε νὰ ριφθῇ εἰς τὸ πράσινον ἐκεῖνο ὕδωρ, τὸ στροβιλιζόμενον ἀενάως καὶ ἀπειλοῦν νὰ τὸ καταπίῃ. Τὸ ἀθῷον μικρὸν ἦτο λογικώτερον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ ὅλους ἐκείνους τοὺς μεγάλους παράφρονας.

Ἀλλ' ἡ μητέρα του τὸ παρέσυρε καταμέλανον καὶ φρίττον καὶ ἤρχισε πάλιν μέσα εἰς τὸ νερὸν ἡ συνήθως ἐκείνη παραφροσύνη καὶ ἡ πάλη πρὸς τὰ ἄγρια κύματα, ἐνῷ ἡ θάλασσα ὡσεὶ μαινομένη, διότι τὴν περιεφρόνουν, εἶχε γείνει ἐπικινδυνωδεστέρα. Ἡ κυρία ἐν τούτοις μὲ τὰ κόκκινα ἐπροχώρει εἰς τὰ βαθειά, ἐμπαίζουσα τὴν θάλασσαν, καὶ ἠνάγκασε καὶ τὸν μικρὸν νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Καὶ τὰ κύματα ἐφούσκωναν ὁλονὲν καὶ ἐξέσπων μὲ ἀληθὲς πανδαιμόνιον, ἐνῷ τὸ μικρὸν, τρέμον, περιδεές, ἐδυθίζετο καὶ ἀνεφαίνετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, ὡς φελός. Μάτην ἐζήτει νὰ κρεμασθῇ ἀπὸ τοὺς μητρικοὺς βραχίονας, μάτην νὰ κρατηθῇ που. Ἐκείνη μεθυσμένη ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῆς ἀγρίας μὲ τὰ κύματα πάλης, τὸ ἀπώθει μακράν, τὸ ἥρπαζε καὶ πάλιν καὶ ὡς ἄθυρμα τὸ ἐπέτα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ τὸ ἥρπαζεν ἐκ νέου, ἔξαλλος, χειροκροτουμένη ἀπὸ τοὺς συντρόφους της, οἱ ὁποῖοι ἐθαύμαζον τὴν παράτολμον τρέλλαν της.

Αἴφνης εἰς ἁλιεὺς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:—Προσοχή!, Ἡ θάλασσα ἀγριεύει. Θὰ σᾶς παρασύρῃ τὸ ρεῦμα. Θὰ πνιγῆτε. Προσοχή!

Καὶ πρὶν ἢ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, ἡ κόκκινη κυρία ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ: βοήθεια, βοήθεια! Τὸ νερὸν ἀναβαίνει! Πνίγομαι! Οἱ σύντροφοί της ἐσιώπησαν, καὶ ὡς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς ἡδονῆς, δειλοί, οὔτε κἂν ἐκινήθησαν, ἵνα τὴν σώσουν. Οἱ ἄνδρες μας κατέβασαν ἀμέσως μίαν λέμβον καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ δυστυχὴς ἐκείνη ἐξηντλεῖτο. Τὸ μικρὸν μὲ τὸ ἔνστικτον γαλῆς πνιγομένης ἐκρεμᾶτο ἀπὸ τὸν λαιμόν της μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν μικρῶν χειρῶν του.

Ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ δὲν ἀνεπνέομεν ἀπὸ ἀγωνίαν, Τὰ κύματα τὴν

προεδρείαν τῆς κ. Κεφαλᾶ λειτουργοῦν καὶ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς πριγκηπίσσης Σοφίας ἱδρυθέν.

Ἐκεῖ παρὰ τὴν συνοικίαν Μακρυγιάννη ἱδρύθη ἁπλοῦν καὶ ἀπέριττον τὸ κτίριον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ ἐκτὸς τοῦ οἴκου διημερεύουσαι ἐργάτιδες θὰ ἀφήνουν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὰ μικρά των, καταβάλλουσαι διὰ τὴν ἡμερησίαν αὐτῶν δικτροφὴν καὶ ἐπίβλεψιν ἀνὰ εἴκοσι λεπτὰ καθ' ἑκάστην. Ὅλα τὰ πτωχὰ μικρὰ ἦσαν ὁμοιόμορφα ἐνδεδυμένα, μὲ τὰς λευκὰς ἐμπροσθέλλας των, δῶρον τῆς ἐξ Ἀγγλίας φιλανθρώπου κυρίας Μαρίας Κατσαβέτη. Τὰ μικρὰ θὰ διημερεύουν εἰς τὸ Ἄσυλον αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικῆς διὰ μικρὰ παιδαγωγοῦ, ὑποβαλλόμενα καθ' ἑκάστην εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν καὶ εἰς λουτρὸν καθαριότητος, μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφωδιασμένον τὸ καινουργὲς φροντιστήριόν των.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου μεγάλως συνετέλεσεν ἡ Α. Β. Ὑψηλότης ἡ πριγκήπισσα Σοφία διὰ τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ὑποστηρίξεώς της εἶναι ἓν ἐκ τῶν μᾶλλον εὐεργετικῶν διὰ τὴν πόλιν μας, ἀληθῶς δ' ὀφείλονται συγχαρητήρια καὶ εἰς τὴν κ. Κεφαλᾶ καὶ εἰς τὰς συνκαδέλφους της διὰ τὸ τόσον αἰσίως ἐπιτευχθὲν ἔργον των.

Εἰς τὴν τελετὴν τοῦ ἁγιασμοῦ παρέστη ἡ Αὐτῆς Ὑψηλότης ἥτις ἐξήτασε τὰ πάντα μετὰ πολλῆς λεπτομερείας καὶ ἐξέφρασε τὴν ὑψηλὴν εὐχαρέσκειάν της εἰς τὰς διευθυνούσας τὸ φροντιστήριον τοῦτο κυρίας.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Αὐτῆς Ὑψηλότης εὐηρεστήθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἓν ἐκ τῶν Λαϊκῶν Νηπιαγωγείων τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, τῶν ἱδρυθέντων παρὰ τοῦ τμήματος τῆς κ. Αἰκατερίνης Ἀσκαρίδου, δαπάναις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ὅπως ἐν αὐτοῖς ἐκπαιδεύωνται τὰ μικρὰ τῶν προσφύγων Κρητῶν καὶ Θεσσαλῶν. Τὸ νηπιαγωγεῖον τοῦτο κεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ Chateaubriand ἐν αὐτῷ δὲ φοιτοῦν τακτικῶς περὶ τὰ ἑβδομήντα μικρὰ ἄρρενα καὶ θήλεα, ἐξ ὧν τὰ πλεῖστα ἐκ Κρήτης, διδασκόμενα καὶ παρὰ διδασκαλισσῶν ἐπίσης προσφύγων ἐκ Κρήτης.

Τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Νηπιαγωγείου τούτου ἔχουν ἀναλάβει αἱ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ τμήματος σύμβουλοι κ. κ. Δέσποινα Μιχαλοπούλου καὶ Πολυξένη Δαμάσκου, αἱ ὁποῖαι μετὰ πολλῆς αὐταπαρνήσεως ἐπιτηροῦν τὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν τάξιν καὶ τὴν καθαριότητα τῶν μικρῶν, τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτὰ ῥάπτουν σχεδὸν ἰδιοχείρως.

Τὰ μικρὰ ἐξετέλεσαν διαφόρους ἀσκήσεις καὶ διάφορα ἐργόχειρα καὶ παίγνια ἐνώπιον τῆς Α. Ὑψηλότητος, ἥτις ἐξέφρασε τὴν ὑψηλὴν εὐχαρέσκειάν της καὶ πρὸς τὴν τοσαῦτα ὑπὲρ τῶν νηπιαγωγείων τούτων μοχθοῦσαν κ. Αἰκατερίνην Ἀσκαρίδου καὶ πρὸς τὰς κ. κ. ἐποπτρίας αὐτοῦ, αἵτινες διὰ τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἐπιδοκιμασίας ἐνισχύθησαν ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὸ εὐγενὲς καὶ φιλάνθρωπον ἔργον των.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΑΔΕΛΦΗΝ ΜΟΥ

ΕΛΠΙΝΙΚΗΝ Β. ΛΑΚΩΝΟ

Ἐλθὲς ὁ Χάρος στόλιζε τὸ μαῦρό του παλάτι,
Μ' ὅλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ καὶ τ' ἀργυρὸ φεγγάρι.
Μ' ὅλα τῆς γῆς τὰ λούλουδα καὶ τῆς δροσιᾶς τὴς στάλαις,
Καὶ πάλι δὲν τοῦ φαίνεται πῶς εἶνε στολισμένο.
Ἡ μάννα του τὸν ἐρωτᾷ : «Σὰν τί γιορτὴ θὰ κάμῃς,
«Καὶ δὲν σὲ φθάνουν τ' οὐρανοῦ τὰ φωτεινὰ στολίδια.
«Κι' ὅλα τὰ λούλουδα τῆς γῆς καὶ τὰ δροσάτα κάλλη ;»
«Ἀπόψε θὰ μοῦ φέρουνε ζωγραφιστὴ παιδούλα,
«Π' ὅλος ὁ κόσμος τὴν θωρεῖ καὶ τήνε καμαρώνει,
«Χλωμιάζουν τἄστρα τ' οὐρανοῦ, 'ς τὴν λάμψιν τῆς μα-
[τιᾶς της,
«Μαραίνονται τὰ λούλουδα ὅταν θὲ ν' ἀντικρύσουν,
«Τὴν δροσερὴ τὴν ὄψι της, τὰ κρῖνα τῶν χεριῶν της.
«Ἀφίνει τόσους π' ἀγαπᾷ, τόσους ὅπου τὴν κλαῖνε,
«Καὶ μὲ μεγάλη της χαρά, ἔρχετ' ἐδῶ μαζῆ μου.
«Ἀπόψε θὲ νὰ τὴν δεχθῶ, ὁλόλευκη νυφούλα,
«Μ' ἀνθοὺς χιονάτους λεμονιᾶς εἰς τὰ σγουρὰ μαλλιά της.
«Ἀπ' ὅταν κτίστηκε ἡ γῆ ἐκεῖ ὅλο γυρίζω,
«Κι' ὅπ' εὕρω λούλουδο καλὸ ἀπλώνω κι τὸ κόβω,
«Μὰ τέτοιο σπάνιο ἀνθό, τέτοιο δροσάτο κλῶνο,
«Τέτοια κοπέλλα ἔμμορφη, ἀκόμη δὲν ἐπῆρα».

Μαρίκα Κ. Φιλιππίδου

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Ἀπὸ αὔριον Δευτέραν, 16ην Μαρτίου ἀνοίγει διακρὴς ἀγορὰ ἑτοίμων εἰδῶν, ὡς φορεμάτων κυριῶν τῆς ἐποχῆς, φορεμάτων ὑπηρετριῶν καὶ παιδικῶν ὡς καὶ ἄλλων χειροτεχνημάτων τῶν προσφύγων μαθητριῶν τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Οἰκοκυρικοῦ Σχολείου τῆς Ἑνώσεως. Ὥρα ἐπισκέψεως ἀπὸ τῆς 10ης 12ης ἀνὰ πᾶσαν Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευήν.

Ὁδὸς Νίκης ἀρ. 13, ὅπου καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων.

παρέσυραν καὶ ἡ λέμβος ἠδυνάτει σχεδὸν νὰ τὴν φθάσῃ. Διὰ μίαν στιγμὴν εἶχε βυθισθῆ, ἀλλ' αἴφνης ἀνεφάνη πελιδνή, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτὸς τῶν κογχῶν, ἐξηντλημένη καὶ μὲ τὸ μικρὸν πάντοτε κρεμασμένον ἐπάνω της. Τότε εἰς τὸ ἡμίνεκρον βλέμμα της ἐξήστραψεν ὡς ἀστραπὴ ὀργῆς τερατώδους καὶ δι' ἀποτόμου κινήσεως, μετὰ σκληρότητος ἀπανθρώπου, ἀπέσπασε τὸ μικρὸν ἀπὸ τοὺς βραχίονάς της, τὸ ἀπώθησε μακρὰν καὶ δι' ὑπερτάτης προσπαθείας ἔφθασεν εἰς τὴν λέμβον ἡμιλιπόθυμος.

Τὸ μικρὸν εἶχεν ἀμέσως βυθισθῆ ὡς τεμάχιον μολύβδου. Καὶ ὅμως μίαν στιγμὴν πρίν, ἐὰν ἔφθανον οἱ ἰδικοί μας θὰ ἐσώζετο, μίαν στιγμήν, ἐὰν ἡ μητέρα του ἦτο μητέρα.

Τὴν ἔφεραν σῶαν καὶ ὑγιᾶ, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὡς ἀπὸ κιμωλίαν μέσα εἰς τὸ κόκκινον τρικό της. Οἱ ἄλλοι δὲν ἐγέλων πλέον . . . .

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ θάλασσα ἔρριψεν ἔξω τὸ σωματάκι τοῦ μικροῦ, παραμορφωμένον, φρικτὸν καὶ ἀποτρόπαιον. Τοῦ ἔκαμαν κηδείαν ὡραίαν καὶ ἐπίσημον, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἡ κόκκινη κυρία, τὴν ὁποίαν κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν ἤθελε οὔτε νὰ ἴδῃ πλέον· ἔφυγε.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἐπανῆλθε πάλιν, ἐδῶ εἰς τὸ ἴδιο χωριό, τὸ ὁποῖον μόνον ὅταν θὰ ἐνθυμεῖτο, ὤφειλε νὰ ἀποθνήσκῃ μόνον, ἀπὸ ἐντροπήν. Τὴν εἴδετε, πάντοτε κόκκινη, πάντοτε γελαστή, πάντοτε τριγυρισμένη ἀπὸ τοὺς φίλους της, τοὺς ἀχρείους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι τρώγουν τὸ ψωμί της. Καὶ ὀνομάζεται, ὁ θεὸς νὰ μοῦ συγχωρήσῃ, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ γυναῖκα. Ὤ ! ὄχι ! τὰ ζῶα βέβαια αἰσθάνονται περισσότερον ἀπ' αὐτήν, καὶ ξεύρουν νὰ ἀποθνήσκουν διὰ νὰ τὰ σώσουν.

Ἡ Φιλανδὴ ἠγέρθη, καὶ στρέφουσα πρός με τὸ βλέμμα της εἶπεν ὡς ἐν μονολόγῳ. Καὶ νὰ σκέπτεται κανείς, ὅτι ἐὰν αὐτὸ τὸ θηρίον ἐκρατεῖτο μίαν στιγμὴν ἀκόμη, τὸ καϋμένον τὸ μικρὸν θὰ ἐσώζετο ! Ἀλλ' ὄχι, ἡ κόκκινη γυναῖκα ἐφοβήθη πολὺ τὸν θάνατον.

Τόλα Ντοριάν